

ДІДУХ ЛЕОНІД ДМИТРОВИЧ

Доктор фізико-математичних наук, професор,
заслужений працівник освіти України

Народився 9 лютого 1940 року в с. Ярунь Новоград-Волинського р-ну Житомирської області. 1962 року закінчив фізичний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка, аспірантуру – 1965.

З цього ж року доля Леоніда Дмитровича пов'язана з нашим університетом, де він успішно поєднує викладацьку роботу з науковою, докладає чимало зусиль для становлення кафедри фізики. З 1965 працював асистентом, з 1966 до 1970 – ст. викладачем кафедри фізики Тернопільського філіалу Львівського політехнічного інституту (ТФЛПІ), з 1970 до 1995 – доцентом кафедри фізики, з 1975 до 1984 – зав. каф. фізики ТФЛПІ; 1995 – 1997 – професор кафедри фізики Тернопільського приладобудівного інституту; з 1997 – 2010 – зав. каф. фізики Тернопільського національного технічного університету ім. Івана Пулюя.

З 1966 р. Л.Д. Дідух був членом, а з 1969 – головою Тернопільської обласної науково-технічної секції товариства „Знання”, виступав з науково-популярними лекціями на підприємствах міста й області. Був головою ради молодих учених ТФЛПІ.

Кандидатську дисертацію “До теорії феро- та антиферомагнетизму в моделі нелокалізованих електронів” захистив у 1969 році.

Наукова діяльність Дідуха Л.Д. присвячена дослідженню загальних проблем теорії твердого тіла та фізичних властивостей матеріалів з вузькими енергетичними зонами – класу матеріалів з унікальними фізичними властивостями. Монографії – “Корреляционные эффекты в узкозонных материалах” (1978), написана у співавторстві з проф. Л.Ф. Прядком і проф. І.В. Стасюком та “Упорядоченные состояния в узкозонных материалах” (1980 р., співавтор В.Д. Дідух) – були одними з перших серед праць, присвячених теоретичному дослідженню властивостей вузькозонних матеріалів. Докторську дисертацію Л.Д. Дідух захистив 1994 року у Львівському державному університеті ім. Ів. Франка. Результати дисертаційної роботи Л.Д. Дідуха і його наступних публікацій можна віднести до таких, які лежать в основі сучасної теорії сильноскорельованих електронних систем. Звання професора отримав 1996 року.

Неможливо оминати увагою внесок Леоніда Дмитровича в розбудову університету. Двічі він обирався деканом механічного факультету (1974 – 1982), організовував роботу з належного забезпечення навчального процесу на факультеті. Завжди толерантний, уважний до потреб студентів Л.Д. Дідух заслужив повагу колег та багатьох поколінь випускників.

Дідух Л.Д., працюючи на посадах завідувача кафедри фізики, а з 2010 р. – професора кафедри фізики проводив і проводить на високому рівні вагому організаційну, наукову та навчально-методичну роботу. Він є автором ряду підручників та посібників з фізики для студентів вищих навчальних закладів – зокрема, “Основи механіки” (2005), “Механіка” (2006), “Електродинаміка” (2006).

Леонід Дмитрович був членом наукової ради Міністерства науки і освіти України за напрямком “Фізика”, членом секції “Теорія твердого тіла” Міжвідомчої наукової ради Національної академії наук України і Міносвіти України з проблем фізики твердого тіла, членом редакційних колегій наукових журналів – “Журнал фізичних досліджень” та “Науковий вісник Тернопільського державного технічного університету”.

Заслуги Леоніда Дідуха принесли йому широке визнання: він нагороджений медаллю “За доблесну працю” (1970), нагрудними знаками “Відмінник освіти України” (1997), “За наукові здобутки” (2007). Також нагороджений грамотою та медаллю “В честь видатного українського вченого і громадського діяча Івана Пулюя” за значний внесок у розвиток фізики твердого тіла, блискучий захист докторської дисертації та підготовку висококваліфікованих кадрів (1995), почесною грамотою з нагоди 40-річчя Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя за самовіддану працю та особистий внесок у становлення та розбудову університету (2000), Грамотою Тернопільської обласної державної адміністрації за багаторічну сумлінну працю, значні наукові досягнення та з нагоди Дня науки (2010). 2009 року Л.Д. Дідух представлений вченою радою ТНТУ ім. І. Пулюя до присвоєння почесного звання “Заслужений працівник освіти України”. Інформація про Л.Д. Дідуха міститься в “Енциклопедії сучасної України” (2000), в “Тернопільському енциклопедичному словнику” (2000), книзі “Науковці Тернопільського національного університету імені Івана Пулюя” (2010).

Дідух Л.Д. – визнаний авторитет серед тернопільських фізиків, незмінний голова Тернопільського осередку Українського фізичного товариства з моменту його заснування. Завдяки його зусиллям в університеті були успішно проведені II міжнародний Смакуловий симпозіум, конференція, присвячена видатному українському фізику Зіновію Храпливому, безліч наукових семінарів. Він був одним із ініціаторів та активним членом редколегії з видання праць Олександра Смакули. Нещодавно Дідух Л.Д. був заступником голови

програмного комітету Всеукраїнської наукової конференції “Актуальні проблеми теоретичної, експериментальної та прикладної фізики” (м. Тернопіль, 20–22 вересня 2012 р.), проведеної спільно з Українським фізичним товариством.

На сьогодні Дідух Л.Д. є автором понад 200 наукових праць, опублікованих у провідних вітчизняних та міжнародних фізичних виданнях, зокрема: “Physical Review”, “Physica Status Solidi”, “Фізика низких температур” (“Low Temperature Physics”), “Фізика твердого тела”, “Physica”, “Журнал фізичних досліджень” (“Journal of Physical Studies”), “Journal of Physics: Condensed Matter”, “International Journal of the Modern Physics”, “Фізика металлов и металловедение”, “Український фізичний журнал” та інших. У ТНТУ ім. І. Пулюя створив наукову школу, представники якої досліджують електричні та магнітні властивості матеріалів систем із сильними міжелектронними взаємодіями. Під його керівництвом виконано ряд науково-дослідних тем Міністерства освіти і науки України та Державного фонду фундаментальних досліджень. За результатами досліджень під керівництвом Л.Д. Дідуха було захищено чотири кандидатських дисертації. Роботи Л.Д. Дідуха і його учнів доповідалися на багатьох міжнародних конференціях в Україні та за її межами (Австрія, Англія, Болгарія, Індія, Іспанія, Італія, Німеччина, Польща, Росія, США, Фінляндія, Франція, Чехія, Японія тощо).

Редколегія щиро вітає Леоніда Дмитровича зі славним ювілеєм. Зичить міцного здоров'я, наснаги й творчого довголіття на благо науки, розвитку освіти й зміцнення України.

